

N:o 8.

Ank. till Riksd. Kansli den 14 Febr. 1872, kl. 12 midd.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, med förslag till författning angående upphäfvande af 2 kap. 5 och 6 §§ Giftermålsbalken samt förändrad lydelse af 13 kap. 1 § Rättegångsbalken och 18 kap. 5 § Strafflagen; Gifven Stockholms Slott den 26 Januari 1872.

I likhet med den åsigt, som vid särskilda tillfällen blifvit af Riksdagen uttaland, anser Kongl. Maj:t något giltigt skäl icke finnas till bibehållande af de i 2 kap. 5 och 6 §§ Giftermålsbalken stadgade, på der omförmälda svågerlagsförhållanden grundade äktenskapsförbud. Då emellertid berörda svågerlagsförhållanden, just i deras egenskap att innebära ett sådant förbud, uti andra lagrum tilläggas den betydelse, att de dels, jemlikt 13 kap. 1 § Rättegångsbalken samt den till detta lagrum hänvisande 7 § af 17 kap. samma Balk, utgöra jäf för domare och vittnen, och dels, jemlikt 18 kap. 5 § Strafflagen, vid sedlighetsbrott föranleda skärpta ansvarsbestämmelser, följer deraf, att, med detsamma äktenskapsförbudet för de på ifrågavarande sätt besvägrade upphäfves och dermed sjelfva de grundläggande paragraferna ur lagtexten utplånas, dessa svågerlag måste på annat vederbörligt ställe i lagen åter upptagas och beskrivas, i den mån de fortfarande finnas böra bibehålla den betydelse dem i öfrigt tillkommit. I fråga härom synes det dock vara angeläget, att någon begränsning sker uti de domare- och vittnesjäf, som nu på grund af svågerlag ega rum; äfvensom några betänkligheter icke torde möta att, i sammanhang med upphäfvande af det vilkorliga äktenskapsförbudet för dem, som äro i svågerlag enligt 2 kap. 5 och 6 §§ Giftermålsbalken, jemväl inskränka tillämpningen af den i 18 kap. 5 § Strafflagen förekommande ansvarsbestämmelse för otukt emellan besvägrade personer.

I öfverensstämmelse med nu anförda grunder har Kongl. Maj:t låtit utarbeta ett lagförslag i ämnet och vill alltså, med öfverlemnande af de i Högsta Domstolen och

Stats-Rådet angående denna fråga hållna protokoll, enligt § 87 Regeringsformen, föreslå Riksdagen antagande af följande:

»Förordning angående upphäfvande af 2 kap. 5 och 6 §§ Giftermålsbalken samt förändrad lydelse af 13 kap. 1 § Rättegångsbalken och 18 kap. 5 § Strafflagen.

Häri genom förordnas, dels att 2 kap. 5 och 6 §§ Giftermålsbalken, sådana de lyda enligt förordningen den 10 April 1810, upphört att vara gällande, dels ock att nedanstående lagrum skola erhålla följande förändrade lydelse, nemligen

13 kap. 1 § Rättegångsbalken:

Nu vill kårande eller svarande jäfva domaren; göra det beskedligt, och döme domaren sjelf om det jäf. Desse äro laga jäf: Om domaren är med part i den skyldskap eller svågerlag, deri åktenskap efter 2 kap. Giftermålsbalken ej byggas må, eller om han med part är syskonebarn eller i svågerlag i thy, att den ene är eller varit gift med den andres syskon eller syskons afkomling eller med någon, från hvilken syskon den andra härstammar, eller är domaren parts vederdeloman, eller uppenbare ovän: eller eger domaren, eller hans skyldemän, som nu nämnde äro, i den saken del, eller kunna de någon synnerlig nytta eller skada deraf vänta: eller hafver han i annan Rätt i samma sak domare varit, eller förr varit fullmäktig deri, eller vittnat, eller förut såsom betjent i någon Rätt, eller hos Konungens Befallningshafvande, något slut fattat, som den saken rörer: eller hafver han sjelf en lika sak i annan Rätt. Vet domaren att sådant jäf emot honom är, ändå att parten ej är derom kunnig; tråde sjelfmant ifrån Rätten. Söker endera parten, sedan rättegång anhängig är, sak med domaren, eller tillfogar honom något med ord eller gerning, i uppsåt att honom dermed jäfvig göra; det skall ej för jäf räknas.

18 kap. 5 § Strafflagen.

Otukt emellan personer, som äro med hvarandra besvägrade genom enderas åktenskap med den andras syskon eller syskons afkomling eller med någon, från hvilken syskon den andra härstammar, straffes med böter.»

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

CARL.

Axel Adlercreutz.

Utdrag af särskildt protokoll öfver justitieärenden, hållet uti Kongl. Maj:ts Högsta Domstol Thorsdagen den 7 December 1871.

Första rummet.

Närvarande:

Justitieråden: *Qvensel,*
Friherre Leuhusen,
Almqvist,
Naumann,
Rabe,
Dreijer,
Lagerstråle.

Expeditionschefen *Hernmarck* föredrog i underdånighet:

Note: ur det i Stats-Rådet den 9 nästlidne November öfver Justitie-departementsärenden hållna protokoll, enligt hvilket Kongl. Maj:t behagat i nåder infordra Högsta Domstolens utlåtande öfver ett inom Justitie-departementet utarbetadt förslag till »förordning angående upphäfvande af 2 kap. 5 och 6 §§ Giftermåls-balken samt förändrad lydelse af 13 kap. 1 § Rättegångs-balken och 18 kap. 5 § Strafflagen» af följande innehåll:

»Härigenom förordnas, dels att 2 kap. 5 och 6 §§ Giftermålsbalken, sådana de lyda enligt nådiga förordningen den 10 April 1810, upphört att vara gällande, dels ock att nedanstående lagrum skola erhålla följande förändrade lydelse, nemligen

13 kap. 1 § Rättegångsbalken.

Nu vill kårande eller svarande jäfva domaren; göre det beskedligt, och döme domaren sjelf om det jäf. Desse äro laga jäf: om domaren är med endera i den skyldskap eller svågerlag, deri äktenskap efter 2 kap. Giftermålsbalken ej byggas må, eller om han med endera är syskonebarn eller står i det svågerlag, att den ene är

eller varit gift med den andres syskon eller syskons afkomling eller med någon, från hvilkens syskon den andra härstammar; eller är domaren dess vederdeloman, eller uppenbare ovän: eller eger domaren, eller hans skyidemän, som nu nämnde äro, i den saken del, eller kunna de någon synnerlig nytta eller skada deraf vänta: eller hafver han i annan Rätt i samma sak domare varit, eller förr varit fullmäktig deri, eller vittnat, eller förut såsom betjent i någon Rätt, eller hos Konungens Befallningshafvande, något slut fattat, som den saken rörer: eller hafver han sjelf en lika sak i annan Rätt. Vet domaren att sådant jäf emot honom är, ändå att parten ej är derom kunnig; träde sjelfmant ifrån Rätten. Söker endera parten, sedan rättegång anhängig är, sak med domaren, eller tillfogar honom något med ord eller gerning, i uppsåt att honom dermed jäfvig göra; det skall ej för jäf räknas: samt

18 kap. 5 § Strafflagen.

Otukt emellan personer, som med hvarandra äro besvägrade, ithy att den ene ingått äktenskap med den andres syskon eller syskons afkomling eller med någon, från hvilkens syskon den andra härstammar, straffes med böter,»

Justitierådet Lagerstråle anförde: »Derest, sedan de i 2 kap. 5 och 6 §§ Giftermålsbalken omförmälda svågerlag icke vidare komma att utgöra vilkorligt hinder för äktenskap, afseende å samtliga de i 5 § förekommande svågerlagen ändock anses böra fästas, i fråga om jäf emot domare och såsom grund för ansvarsbestämmelser i sedlighetens intresse, synes mig, med ännu mera skäl, de i 6 § först uppräknade fyra svågerlag: till hustrus stjufmöder, stjuvfaders enka, affiden dotters mans enka och stjufsons enka, böra i sådant hänsende beaktas. I allmänhet inom familjer, der dylika eller med dem likställda svågerlag förefinnas, är förhållandet emellan de sålunda besvägrade, efter mitt omdöme, både närmare och af mera grannliga beskaffenhet än det, som vanligen eger rum emellan personer inom flera bland de svågerlag, som nämnas i 5 §. Tillika anser jag mig böra fästa uppmärksamheten derå, att med den uppställning, som blifvit gifven åt 13 kap. 1 § Rättegångsbalken och genom sjelfva grundbestämmelsens förflyttning från Giftermålsbalken till Rättegångsbalken, det i 2 kap. 9 § förstnämnda Balk intagna stadgande om blodsbandets betydelse, ehvad det kommer af äktenskap eller lägersmål, synes blifva utan tillämpning å de i förslaget förekommande jäf på grund af svågerlag å sidan, under det att samma § fortfarande gäller för de jäf, som grundas å svågerlag, uppräknade i 4 § af 2 kap. Giftermålsbalken.»

Justitierådet Dreijer utlät sig: »Enligt förevarande lagförslag skulle de svågerlag, som afses i 2 kap. 6 § Giftermålsbalken, icke vidare komma att utgöra domare- och vittnesjäf. Men om ock de jäf, som på grund af dessa svågerlag nu ega rum, skäligen kunna inskränkas, synes mig likväl fortfarande i rätt ned- eller uppstiggande led af andra svågerlaget böra för jäf räknas, att saken, hvari någon skulle

döma eller vittna, rörer dess hustrus stjuvfader, stjufmoder eller stjufbarn, eller make åt dess egen stjuvfader eller stjufmoder eller åt dess eget stjufbarn. Med anledning af de närmare förhållanden, som böra förutsättas råda i så beskaffade svågerlagsförbindelser, torde det nemligen kunna befaras, att, i händelse domare egde afgöra mål, deri någon på omförmälda sätt med honom besvägrad person vore för brott tilltalad eller hvori fråga vore om sådan persons ekonomiska väl, misstroende beträffande domarens oveld lätteligen skulle uppstå, hvilket väl bör, så vidt ske kan, undvikas; — och af ofvananförda orsak lära de, som äro med någon part besvägrade, såsom nämndt är, i allmänhet icke kunna annat än hållas i afseende å sin trovärdighet för misstänkta vittnen, hvilkas användande såsom bevisning, åtminstone så länge nu gällande stadganden om verkan af vittnesbevis förblifva oförändrade, efter mitt omdöme icke bör tillåtas.

I öfrigt anser jag mig böra lemna förslaget utan annan anmärkning än att, efter min tanke, lämpligt vore, om den lydelse, som 18 kap. 5 § Strafflagen skulle erhålla, i någon mån ändrades, till förekommande deraf att man ej måtte, såsom måhända eljest kunde blifva händelsen, föreställa sig, att ansvarsbestämmelsen i berörda lagrum vore tillämplig endast då svågerlagsförhållandet uppkommit genom äktenskap, som afslutats medelst vigsel eller på det sätt, som är stadgadt för giftermål emellan kristen och mosaisk trosbekännare.»

Justitierådet Rabe instämde med Justitierådet Dreijer.

Justitierådet Naumann instämde med Justitieråden Lagerstråle, Dreijer och Rabe i hvad af dem blifvit anmärkt samt yttrade vidare:

att det af Riksdagen innevarande år för dess del återigen fattade och af Högsta Domstolens fleste ledamöter åren 1863, 1868 och 1871 tillstyrkta, men af Kongl. Maj:t, i anseende till en formel brist, icke sanktionerade beslut, hvilket föranledt Kongl. Maj:ts nu remitterade förslag, åsyftar ett fullständigt upphäfvande af *äktenskapshindren* i 2 kap. 5 och 6 §§ Giftermålsbalken, men innehåller tillika uttryckligen, det dymedelst icke skulle ske någon ändring i fråga om domare- och vittnesjäf;

att derföre, enligt Justitierådets tanke, kunnat i 1 § af 13 kap. Rättegångsbalken inrymmas de slägtskapsled, hvarken flera eller färre, hvilka nu uppräknas i 5 och 6 §§ af 2 kap. Giftermålsbalken jemte dit hörande nödiga bestämmelser, samt sålunda den antydda formella bristen afhjelpas;

att deremot nu remitterade förslag innefattar stadganden i Rättegångsbalkens nämnda §, sådan denna skulle komma att hädanefter lyda, genom hvilka domare- och vittnesjäfven *ändras* dymedelst förnämligast att de svågerskapsled alldeles *uteslutas*, om hvilka 6 § i 2 kap. Giftermålsbalken handlar;

att den i sig jemförelsevis mycket obetydliga frågan sålunda inträdt ett nytt stadium, hvilket, enligt hvad af det remitterade förslaget synes, medförer svårigheter större än dem, som kunnat blifva en följd af Riksdagens ofvannämnda beslut, i fall

det vunnit sanktion, angående hvilket beslut Högsta Domstolens flesta ledamöter till protokollet den 4 sistlidne Juli yttrat, det någon tvetydighet vid den då föreslagna författningens tillämpning icke syntes böra uppstå;

att något *motiv* för ofvannämnda uteslutande icke är i de remitterade handlingarne ens antydt samt icke kan vara att söka ensamt i äktenskapsförbudets upphäfvande, enär 5 §:ns bestämningar i sådant fall jemväl bort af samma anledning uteslutas;

att om borttagandet af jäfsanledningarne enligt 6 § i åberopade kapitel af Giftermålsbalken mot förmodan komme till stånd, blefve domaren t. ex. hädanefter som hittills icke berättigad att döma öfver sin hustrus farmors syster, men deremot oförhindrad af slägtskapen att döma t. ex. öfver sin *hustrus stjufter*, ehuru denna sistnämnda i vanliga fall trädte i moders ställe samt möjligen gjort sin stjuftotters uppfostran, eller ock varit motsatsen af hvad hon i dylikt afseende bort vara, så att jäfsskålen i begge händelserna här äro bland de ömtåligare, hvarföre också hvarken lagkomitén eller lagberedningen ansett sig kunna utesluta denna slägtled, utan samstämigt föreslagit: »I rätt nedstigande eller uppstigande led af *andra* svägerlaget vare för jäf räknadt, att saken, hvaröfver man skall domare vara eller i nämnd sitta, rör någon af *hustrus stjufter* eller stjuftbarn, make åt någon af egna stjufter eller make åt eget stjuftbarn;»

att, enligt Justitierådets omdöme, ändring i rättegångslagarne skäligen icke bör begynna med att inskränka domarejäfven — en inskränkning, hvilken i ett land som vårt, der största delen af domstolarne, nemligen alla underrätter på landet, är enmansdomstolar, Justitierådet ansåg vida betänkligare, än när det gäller ensamt kollegialrätter;

att såväl domare- som vittnesjäfven tvifvelsutan komma att äfven i vår lag framgent betydligt inskränkas, men att en dylik åtgärd måste föregås af eller ställas i samband med en förändrad domstolsorganisation och ett lossande af de i 17 kap. Rättegångsbalken stadgade legala bevisningsreglor, särskildt hvad vittnesbevisets verkan beträffar;

att, vidkommande lydelsen af den föreslagna 1 § i 13 kap. Rättegångsbalken, torde, till undvikande af missförstånd, det i bestämda ordalag böra uttryckas, huruvida jäfvet skall gälla blott när äktenskapet är med vigsel fullkomadt, eller äfven ett sådant äktenskap, som i 3 kap. 9 § Giftermålsbalken omtalas, samt i hvilka fall jäf må från lägersmål härledas eller icke — såsom när i lagberedningens förslag till Rättegångsbalk, förra delen, 6 kap. 10 §, uttryckligen stadgas: »Är fästevinna häfdad och för äkta hustru förklarad, vare lag som om giftermål skett: så skall ock trolofning utan lägersmål. der den ej bruten är, lika anses som vore den med giftermål fullbordad; men ej må jäf (i Lagkomiténs förslag står: svägerskapsjäf) från lägersmål utan trolofning härledas;»

att derest, *utan sammanhang med förbättringar i öfriga delar af Rätte-*

gångsbalken, väsendtliga ändringar och inskränkingar i gällande stadganden angående domare- och med detsamma vittnesjäfven skola verkställas, hvilket dock för närvarande icke syntes vara särskildt påkalladt, torde lagkomiténs och lagberedningens med hvarandra jemförda förslag med sina noggranna och klara bestämningar böra läggas till grund för slika ändringar;

att, beträffande slutligen den föreslagna lydelsen af 5 § i 18 kap. Strafflagen, samma §, derest den med sin bötesbestämmelse skulle, oakadt de ifrågavarande äktenskapshindrens borttagande, fortfarande bibehållas, torde höra hädanefter som hittills omfatta äfven de i nuvarande 6 § af 2 kap. Giftermålsbalken utmärkta svågerskapsfall; hvarvid Justitierådet åberopade hvad här förut blifvit i en annan del af ämnet anfördt.

På dessa alla skäl fann sig Justitierådet förhindrad att tillstyrka det remitterade förslaget.

Justitierådet Almqvist förenade sig uti det af Justitierådet Dreijer afgifna yttrande.

Justitierådet Friherre Leuhusen instämde med Justitierådet Lagerstråle.

Justitierådet Quensel androg: »Då de i 6 § upptagna förhållanden emellan den ena maken och den andra makans slägts maka eller den andra makans förra makas slägt icke enligt bestämmelsen i 8 § utgöra svågerlag, och grunden till äktenskapsförbuden är att söka i den ställning af uppfostrare och fosterbarn, som på ett eller annat sätt kan emellan de nämnda personerna ega rum, så vore det ock denna grund, som skulle betinga fortfarande af domare- och vittnesjäf äfven sedan äktenskapsförbuden upphört, men samma grund inträffar på fosterföräldrar och fosterbarn, emellan hvilka hvarken äktenskapshinder eller jäf af omförmälda beskaffenhet hittills funnits eller nu blifvit ifrågastäldt, och jag anser mig derföre icke hafva giltig orsak till anmärkning deremot, att i sammanhang med upphäfvande af äktenskapsförbuden i 6 § af 2 kap. Giftermålsbalken de från dessa förbud härledda jäfven förfalla, likasom jag äfven i öfrigt lemnar förslaget utan anmärkning.»

Ex protocollo

C. H. Broberg.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementetsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen uti Stats-Rådet å Stockholms Slott
Fredagen den 26 Januari 1872,*

i närvaro af:

Hans Excellens Justitie-statsministern, Herr *Adlercreutz*,
Hans Excellens Statsministern för utrikes ärendena, Herr Grefve *von Platen*,
Statsråden: *Bredberg*,
Berg,
Friherre *Leijonhufvud*,
Wærn,
Wennerberg,
Bergström,
Friherre *Alströmer*,
Justitieråden: *Dreijer*,
Strandberg.

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern anmälde, att, till åtlydande af Kongl. Maj:ts den 9 November nästlidet år meddelade nådiga befallning, Högsta Domstolen afgifvit infordradt utlåtande öfver ett inom Justitie-departementet upprättadt förslag till förordning angående upphäfvande af 2 kap. 5 och 6 §§ Giftermålsbalken samt förändrad lydelse af 13 kap. 1 § Rättegångsbalken och 18 kap. 5 § Strafflagen.

Efter lemnad redogörelse för de inom Högsta Domstolen enligt dess protokoll den 7 sistlidne December öfver förslaget afgifna yttranden, utlät sig Hans Excellens:

I likhet med den åsigt, som vid särskilda tillfällen blifvit af Riksdagen uttalad, anser jag något giltigt skäl icke finnas till bibehållande af de i 2 kap. 5 och 6 §§ Giftermålsbalken stadgade, på der omförmälda svägerlagsförhållanden grundade äktenskapsförbud. Då emellertid berörda svägerlagsförhållanden, just i deras egenskap att innebära ett sådant förbud, uti andra lagrum tilläggas den betydelse, att de dels, jemlikt 13 kap. 1 § Rättegångsbalken samt den till detta lagrum hänvisande 7 § af 17 kap. samma balk, utgöra jäf för domare och vittnen, dels, jemlikt 18 kap. 5 § Strafflagen, vid sedlighetsbrott föranleda skärpta ansvarsbestämmelser, följer deraf, att

med detsamma äktenskapsförbudet för de på ifrågavarande sätt besvägrade upphäfves och dermed sjelfva de grundläggande paragraferna ur lagtexten utplånas, dessa svågerlag måste på annat vederbörligt ställe i lagen åter upptagas och beskrivas, i den mån de fortfarande finnas böra bibehålla den betydelse, dem i öfrigt tillkommit.

Enklaste tillvägagåendet härvid kunde väl vid första påseendet synas vara att, på sätt en ledamot i Högsta Domstolen jemväl förordat, uti 13 kap. 1 § Rättegångsbalken, möjligen äfven 18 kap. 5 § Strafflagen, inrymma alla de svågerskapsled, hvarken flera eller färre, hvilka nu uppräknas i 2 kap. 5 och 6 §§ Giftermålsbalken jemte dithörande nödiga bestämmelser. Besinnar man likväl, hurusom dessa lagrum och särskildt det sistnämnda, som handlar om det s. k. andra svågerlaget i rätt upp- och nedstigande led och hvori uppräknas de flesta, ehuru ej alla sådana svågerlagsförhållanden i närmaste led, men endast ett dylikt i andra led, och detta icke af någon framför andra likartade särskildt framstående beskaffenhet, just till följd af bristande tydlighet och fullständighet framkallat olika meningar angående lagbudens rätta omfattning, torde redan på grund häraf det antydda förfarandet finnas mindre lämpligt.

Men icke mindre talar häremot angelägenheten att i någon mån begränsa de för närvarande otvifvelaktigt allt för långt utsträckta jäfven för domare och vittnen; och har denna min uppfattning vunnit stöd deraf, att icke någon af de öfriga sex ledamöter i Högsta Domstolen, som deltagit i granskningen af det dit remitterade lagförslaget, ansett någon betydelse i de afseenden, hvarom här är fråga, böra tillerkännas andra svågerlaget vidare, än i närmaste rätt upp- och nedstigande led samt ej heller, så vidt jag fattar de afgifna yttrandena, detta svågerlaget eller det nu i 5 § af 2 kap. Giftermålsbalken upptagna, då det är grundadt endast på lägersmål, hvarförutan flertalet jemväl i öfrigt beträffande det andra svågerlaget ansett icke obetydlig inskränkning kunna göras.

Till förmån för ett fullständigt upphäfvande af det andra svågerlagets betydelse har dock inom Högsta Domstolen endast en ledamot uttalat sig, under det att de öfriga, ehuru med någon skiljaktighet sig emellan, trots ett hinder därför böra möta i de närmare förhållanden, hvilka böra förutsättas vara rådande i så beskaffade svågerlagsförbindelser, som det första rätt upp- och nedstigande ledet af andra svågerlaget, och hvarpå såsom exempel anförts det emellan en man och hans hustrus stjufter. Emot denna sist omnämnda mening synes dock icke utan fog kunna erinras, att, sedan det andra svågerlaget upphört att medföra äktenskapshinder, det ock i sjelfva verket förlorat all karakter af svågerlag, samt att äfven de starkaste band af tillgifvenhet, tacksamhet och förtroende dock aldrig i och för sig utgjort grund för domare- och vittnesjäf, helst i sådan händelse väl varit skäl att äfven beakta den ställning, hvori en man måste antagas stå till sina egna fosterföräldrar eller fosterbarn, äfvensom till sin stjuffaders eller stjuftermoders föräldrar, till sina egna barns stjufterbarn samt till sin stjuffaders i annat gifte födde barn, i hvilka samtliga fall hittills hvarken

äktenskapsförbud eller jäfsförhållande i vår lag förefunnits. Icke heller kan jag inse, att det sätt, hvarpå våra underdomstolar å landet äro organiserade, och den betydelse lagen tillägger ojäfviga vittnens berättelser höra verka derhän, att, till uppehåll och kostnad för parter, till undanhållande af upplysningar, som eljest kunna komma i dagen, samt till osäkerhet och omgång för dem, hvilka vid upprättande af testamenten och andra handlingar äro i behof af ojäfviga vittnen, jäfven mot domare och vittnen blifva utsträckta längre, än fast och giltig grund dertill är förbanden. I Norge och Danmark, der enmansdomstolar finnas lika som hos oss, är det andra svågerlaget okänt såsom jäf vare sig mot domare eller mot vittnen.

En ledamot i Högsta Domstolen har ansett det böra i bestämda ordalag utmärkas, huruvida jäf skulle ega rum äfven då svågerlag grundades å sådant äktenskap, som i 3 kap. 9 § Giftermålsbalken omtalas. Ehuru jag ej anser någon villrådighet om den föreslagna lagens mening i detta hänseende kunna uppstå och Högsta Domstolens öfriga ledamöter ej heller funnit anledning att i denna anmärkning instämna, skulle jag ej velat motsätta mig införande af en närmare förklaring i antydda syftning, om jag ej befarat, att just derigenom framkalla tvekan om rätta betydelsen af de på andra ställen i lagen t. ex. i 17 kap. Strafflagen utan sådan förklaring begagnade uttryck »gift man», o. d. I texten till 18 kap. 5 § Strafflagen har jag dock trots att, i enlighet med Högsta Domstolens flesta ledamöters hemställan, en mindre redaktionsförändring kunde till meningens förtydligande göras.

På grund af hvad jag sålunda haft nåden anföra, hemställer jag i underdånighet att Eders Kongl. Maj:t täcktes i nådig proposition föreslå Riksdagen att antaga följande förslag till

»Förordning angående upphäfvande af 2 kap. 5 och 6 §§ Giftermålsbalken samt förändrad lydelse af 13 kap. 1 § Rättegångsbalken och 18 kap. 5 § Strafflagen».

Häri genom förordnas, dels att 2 kap. 5 och 6 §§ Giftermålsbalken, sådana de lyda enligt förordningen den 10 April 1810, upphört att vara gällande, dels ock att nedanstående lagrum skola erhålla följande förändrade lydelse, nemligen

13 kap. 1 § Rättegångsbalken.

Nu vill käre eller svarande jäfva domaren; göra det beskedligt, och döme domaren sjelf om det jäf. Dessa äro laga jäf: Om domaren är med part i den skyldskap eller svågerlag, deri äktenskap efter 2 kap. Giftermålsbalken ej byggas må, eller om han med part är syskonebarn eller i svågerlag i thy att den ene är eller varit gift med den andres syskon eller syskons afkomling eller med någon, från hvilkens syskon den andre härstammar; eller är domaren parts vederdeloman, eller uppenbare ovän: eller eger domaren, eller hans skyldemän, som nu nämnde äro, i den saken del, eller kunna de någon synnerlig nytta eller skada deraf vänta: eller hafver han i annan rätt i samma sak domare varit, eller förr varit fullmäktig deri, eller vittnat,

eller förut såsom betjent i någon rätt, eller hos Konungens befallningshafvande, något slut fattat, som den saken rörer: eller hafver han sjelf en lika sak i annan rätt. Vet domaren att sådant jäf emot honom är, ändå att parten ej är derom kunnig; tråde sjelfmant ifrån rätten. Söker endera parten, sedan rättegång anhängig är, sak med domaren, eller tillfogar honom något med ord eller gerning, i uppsåt att honom dermed jäfvig göra; det skall ej för jäf räknas.

18 kap. 5 § Strafflagen.

Otukt emellan personer, som äro med hvarandra besvägrade genom enderas äktenskap med den andres syskon eller syskons afkomling eller med någon, från hvil- kens syskon den andra härstammar, straffes med böter.»

Justitierådet Dreijer åberopade det af honom vid behandlingen af detta ärende i Högsta Domstolen afgifna yttrande.

Stats-Rådets öfrige ledamöter instämde uti Hans Excellens Herr Justitie-stats- ministerns ofvanberörda hemställan;

Och behagade Hans Maj:t Konungen densamma i nåder bifalla; i följd hvaraf nådig proposition, af den lydelse bilagan A till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflätas.

Ex protocollo

N. Becker.